

Verklaring straatnamen Hertogvelden

Hetgeen hieronder staat vermeld is geenszins onze verdienste, maar wel deze van Raymond Corremans, die in 1991 een boek uitgaf "De Straten en straatnamen van Hoboken".

Dit boek, dat destijds op 1000 exemplaren werd gedrukt, is evenwel niet meer te vinden in de reguliere boekhandel.

Met toestemming van de auteur vindt u hieronder dan ook een (uitgebreide) samenvatting van de verklaringen van de straatnamen van Polderstad die in dit boek zijn opgenomen.

Wij lezen ook nog in het voorwoord van het boek: "In het oude regime voor de Franse revolutie ontstonden de straatnamen door het gebruik van het publiek...In de 18de eeuw begon men ook namen te geven naar gebouwen (herbergen), maar in de 19de eeuw zullen wegen naar bepaalde personen worden genoemd, soms naar eigenaars (Dillestraat), soms naar personen die men wou eren (Fodderiestraat of Charlotta Finckstraat) waarbij er dikwijls geen direct verband meer is tussen de straat en de naam.

Met de verkaveling Moretusburg in de beginjaren van de 20ste eeuw zal voor het eerst gepoogd worden om namen te geven die niet alleen op een of ander manier verband houden met elkaar, maar ook te maken hebben met de wijk. Dit voorbeeld zal in alle verkavelingen vanaf 1955 gevolgd worden, met dien verstande dat de namen nog wel een samenhangend geheel vormen, maar niets te maken hebben met de plaats waar ze komen.

Een uitzondering hierop – en ook de best geslaagde naamgeving in Hoboken – is het polderproject waarbij de meeste oude poldernamen in ere werden hersteld."

Wij wensen dan ook onze oprechte dank te betuigen aan Raymond Corremans (trouwens nog steeds werkzaam als ambtenaar bij het District Hoboken) voor het ter beschikking stellen van dit boek!

Algemeen

Het oorspronkelijk verkavelingsplan werd op 20.02.1969 (toen reeds!) en 17.04.1970 ongunstig geadviseerd maar op 22.12.1970 toch aanvaard en de vergunning bij collegebesluit van 16.02.1971 afgeleverd.

De overeenkomst met het gemeentebestuur voor de aanleg van de wegen dateert van 04.02.1974 en in dat jaar werd dan ook begonnen met de aanleg van de straten.

Initieel werd in het besluit van 23.09.1974 voorgesteld om de namen van de continenten aan de straten te geven: Aziëlaan, Noord-Amerikalaan, Zuid-Amerikalaan, Afrikalaan en Oceaniëlaan, maar met dit besluit werd geen rekening gehouden.

De straatnamen staan voor het merendeel in het teken van de lokale geschiedenis.

Daniel Baginierlaan

Daniel Baginier was drossaard van Hoboken van 1590 tot 1637. Hij ondertekende in de schepentakten dikwijls met de naam de Baghinemaeckere. Vermeldenswaard is dat hij de

befaamde akte van 25.04.1618 opstelde waarbij 3 bejaarde inwoners verklaarden dat zij het Heilig Kruis de Zwarte God op 5 of 600 jaar ouderdom schatten.

Daniel Baginier is driemaal gehuwd geweest en ligt met zijn echtgenotes begraven in de OLVrouwekerk aan de Kioskplaats.

Jan Van Canlaan

Jan Van Can was schout van Hoboken van 1637 tot 1681. In twee schepenbrieven van 12.11.1664 en 01.02.1673 vinden we echter als aanhef: "Wij, Orpheus Cosmas Van Can Schouteth...", dus geen Jan, maar dit kan mogelijk zijn aanspreeknaam geweest zijn.

Joost Van Vlaanderenlaan

Hij was drossaard van Hoboken van 1753 tot 1770.

De straatnaam was reeds bij collegebesluit van 30.04.1922 toegekend aan een straat op Moretusburg die echter nooit tot stand is gekomen.

Karel Duboislaan

Drossaard van Hoboken van 1724 tot 1750.

De Karel Duboislaan is voor een groot gedeelte aangelegd op de bedding van de vroegere Dreef van de hertog van Ursel, ook Ganzendries genoemd.

Lenaart de Landrelaan

Drossaard van Hoboken van 1681 tot 1724.

Brigittijenhof

Genoemd naar haar stichteres Sint-Birgitta uit Zweden (1302-1373) kende deze orde een vlugge verspreiding over heel Europa. Een belangrijk klooster was dit van Koudewater te Rosmalen bij 's Hertogenbosch dat door de Geuzen werd verwoest, waardoor de kloosterlingen naar Antwerpen verhuisden.

In 1652 kochten de paters de gronden naast de H. Kruiskapel tegen de Kapelstraat en kregen toelating van de graaf van Ursel om zich te Hoboken te vestigen. Op 14.09.1657 werd de 1ste steen gelegd van de nieuwe kerk en in 1698 van het Kommensaalhuis dat werd gebouwd op de hoek van de Kapelstraat en het Copstraatje om onderdak te bieden aan oudere en gebrekkige personen.

Op 13.04.1784 verschijnt het keizerlijk order van Jozef II houdende afschaffing van het klooster. De gebouwen en de gronden werden verkaveld en verkocht. Zo deden de kloostergebouwen o.a. dienst voor beenderbranderij en vitrioolfabriek. In 1866 blijft alleen nog het gebouw voor vreemdelingen en de Heilige Put over.

Visputtenhof

De plaats wordt met kadasternaam Boombeken aangeduid zodat de naam Visputten een echter volksmondbenaming is. De naam vinden we reeds in het Metingboek van 1782 als "het vischput veld" en we mogen aannemen dat hiermee dezelfde plaats wordt bedoeld.

In het collegebesluit van 17.01.1889 wordt er zeker de huidige Visputten bedoeld bij de bouwtoelating "in een ontworpen nieuwe straat op ongeveer 40 meter van de Dorpstraat op voorwaarde dat beide de gracht overwelden en de vuile waters in een sterfput opvangen of dezelve naar de visputten weg leiden". Met "beide" worden de aanvragers Emiel de Harven en Louis Mast bedoeld en met den ontworpen nieuwe straat de Louisalei, die zo ontworpen was dat ze moest uitkomen in de Kapelstraat tegenover de Grotebaan.

Bij collegebesluit van 29.03.1939 vinden we bij de bouwtoelatingde vermelding "Harold Rosherstraat-Visputten".

Met Visputten werden de talrijke visrijke vijvers in de Boombeken bedoeld en de naam Visputtenhof is gegeven naar analogie met Brigittijnenhof want een hof is daar nooit geweest. Wel hadden vroeger kastelen en kloosters dikwijls visputten voor het kweken van vis voor de visvoorziening op de talrijke vastendagen.

Zaatlaan

De straat is gedeeltelijk aangelegd op de bedding van de oude Boombekeweg in 1975.

De straatnaam is evenals de andere van deze verkaveling toegekend bij raadsbesluit van 15.11.1974.

De scheepswerf Cockerill werd in de volksmond de Zaat genoemd. Men maakte zelfs een onderscheid tussen de Oude Zaat voor de oorspronkelijke vestiging van de scheepswerf en de Nieuwe Zaat die gold voor de Antwerp Engeneering, welke in 1930 fuseerde met Cockerill.

Met zaat wordt eigenlijk het bed aangeduid dat door een schip in de modder wordt achtergelaten.

Op verzoek van KSC Maccabi werd de straatnaam voor het westen van het pleintje (van Karel Du Boislaan tot Boombekelaan) gewijzigd in Maccabilaan. KSC Maccabi is aldaar gevestigd sinds 1961.